

Zrození agenta 2/5

Dokument 2: Protokol výslechu Jana Hoška (12. 9. 1951)

Vypovídejte pravdivě o tom, jak došlo k Vašemu rozhodnutí opustit ilegálně území ČSR. S kým jste to měl provést? A kdo vás ještě žádal o ilegální převedení přes hranice? Dále vypovídejte pravdivě o zadržení dvou lidí na nádraží v Tachově a o tom, jak jste měl obavy před tím, zdali vyhrájeme válku a co se s vámi stane?

/.../

V prosinci roku 1948, když jsem čekal příjezd své manželky, odešel jsem na nádraží 28. prosince a tam jsem spatřil mně podezřelé dva mladé muže. Jelikož mně tito lidé byli podezřelí tím, že když jsem přišel na nádraží, byl jsem v uniformě, otočili se k jízdám a věnovali jim zvýšenou pozornost. Toto počínání mě donutilo k tomu, že jsem tyto muže perlustroval a ptal jsem se jich, co v Tachově dělají. Říkali mně, že byli v Tachově zjišťovat, kolik jest tam v okolí sněhu, že chtějí jít lyžovat. Když jsem však u těchto mužů provedl osobní prohlídku, našel jsem u nich u každého pistolí. Ihned jsem je odvedl oba dva do služební místnosti výpravčího a tohoto jsem požádal, aby zatelefonoval na stanici SNB Tachov a povolal mi na pomoc nějakého příslušníka, který tam bude. Sám jsem prováděl předběžný výslech těchto lidí a to takovým způsobem, že jsem si jednoho po druhém bral do předsíně kanceláře a tam je vyslychal. Nejdříve jsem na každém žádal osobní průkazy a tím jsem zjistil, že jeden se má jmenovat Reichl a druhý K ř i v á n e k . Oba tvrdili, že jsou studenti a později zase tvrdili, že jsou propuštění vojáci. Když byl předběžný výslech s oběma skončen a zase jsme byli v kanceláři přednosta stanice, žádal mě R e i c h l , zdali by si mohl z nádraží zavolat MNO v Praze. Toto jsem mu nedovolil a ohlásil jsem jim, že je předvedu na stanici SNB. Při výslechu oba dva mě žádali, abych je propustil na svobodu a abych jim uschoval pistole, které jsem u nich našel. Na jejich žádost jsem sice neodpověděl, ale vím, že jsem začal přemýšlet o tom, že oběma mužům nebudu škodit, tak že někam uschovám pistole, které jsem u nich našel. Mluvil jsem s nimi takovým způsobem, že tuto službu jim nemohu udělat, protože nevím, zdali nejsou spojky OBZ. Na toto mi odpověděli, že ve službách ČSR nejsou.

Asi za půl hodiny přišel na nádraží mně na pomoc strážm. František H a v r á n e k ze stanice SNB Tachov a s jeho pomocí jsme začali s eskortováním těchto lidí na stanici SNB. Když jsme procházeli čekárnou nádraží, spatřil jsem tam sedět dalšího podezřelého muže, kterého jsem také vyzval, aby mě následoval za účelem zjištění. Tento muž se nijak nezdráhal a šel s námi.

Když jsme byli vzdáleni kus cesty od nádraží, dohonil nás nádražní zřízenec na kole

a žádal mě, abych se vrátil do kanceláře přednosta. Já jsem všechny 3 muže předal Havránkovi se žádostí, aby na mě počkal, že se ihned vrátím a vrátil jsem se na nádraží do kanceláře výpravčího. Po příchodu tam ukázal mně výpravčí několik obálek, o nichž mi řekl, že je našel za pohovkou, ve které muži, které jsem odvedl ke zajištění, seděli. Já jsem tyto obálky od výpravčího převzal a zjistil jsem, že jsou všechny roztrženy. V těchto obálkách byly podle mého soudu špionážní zprávy napsané šifrou na stroji. Ihned jsem si uvědomil, že jsem osobní prohlídku těchto lidí dělal špatně a že jsem jim dal možnost, aby mohli tento špionážní materiál odhodit. Také jsem si uvědomil, že se jedná o agenty, kteří byli v ČSR ilegálně a pravděpodobně se již vraceli zpět do Německa. Dohodil jsem Havránka, který mě po mém příchodu hlásil, že se Reichla a Křivánek pokusili o útěk a že při tom odhodili dopis. Tento dopis Havránek sebral a když mě jej dal, zjistil jsem, že jest adresován na Dr. Bauer a nebo podobné jméno do Prahy. Když jsem jej přečetl, zjistil jsem, že je nezávadného obsahu, ale přes to jsem jej dal k druhým zprávám.

Společně s Havránkem jsme všechny 3 muže předvedli na stanici, kde jsem celý případ nahlásil Stb-Tachov. Po tomto hlášení byla u všech třech mužů vykonána důkladná osobní prohlídka a všichni 3 byli dodáni do věznice Okresního soudu v Tachově. U sebe jsem si nechal celý špionážní materiál a obě pistole, protože jsem stále nebyl rozhodnut, zdali je mám, nebo nemám odevzdat. Druhý den ráno předal jsem pistole a celý špionážní materiál strážm. Havránkovi a žádal jsem jej, aby tyto věci předal s ostatními věcmi Reichla, Křivánka a třetího muže který se jmenoval snad Černý, na Stb. Při tomto jsem říkal Havránkovi, že toto jest případ, pro který bych se musel zodpovídat, kdyby došlo k válce a USA ji mělo vyhrát.

Toto všechno pramenilo u mne ze strachu, protože jsem věděl o rozkaze zatčení nebo sledování plukovníka SNB Štetera, který byl v podezření z toho, že chce uprchnout za hranice.

Druhý den ráno jsem se od příslušníka stanice SNB Vánka dozvěděl, že Havránek byl po předání Reichla, Křivánka a Černého a jejich doličných věcí na Stb vyslechnut k celé věci, jak se udála a také k tomu, jaký jsem pronesl výrok před ním při tom, když jsem Havránkovi ukládal předání jmenovaných. Havránek tento výrok sdělil strážmistrovovi Stb Zítkovi, což jsem se dozvěděl (od) příslušníka stanice SNB Tachov Josefa Vánka. Ihned jsem si uvědomil, že jsem se dopustil něčeho, co jsem říkat neměl a od té doby jsem(m) měl strach ze stíhání a zatčení.

/.../

Když jsem slyšel, že do Tachova přijel Levinger, o kterém jsem slyšel, že jest bezpečnostním referentem KSČ, dostal jsem strach z toho, že budu zatčen, nebo že mohu být zatčen, ihned jsem vstal a řekl jsem příslušníkovi SNB Belhradkovi, aby pokračoval v práci, že se jdu podívat, co se vlastně děje. V předsíni jsem vzal kolo a odejel

jsem domů. Doma jsem zastihl mojí dceru Věru a manželku. Těmto jsem řekl, že již pro mě přišli a že musím prchnout za hranice. Od manželky jsem dostal 3000 Kčs, s oběma jsem se rozloučil, kolo jsem nechal doma a pěšky jsem se vydal na cestu k hranicím.

Šel jsem po silnici Tachov-Svatá kolem obce Lučiny dále po silnici až do zadního Pavlova Studence, kde jsem pod Princovou továrnou na knoflíky překročil bez nehody státní hranice.

Šel jsem v uniformě SNB, avšak beze zbraně. Měl jsem služební legitimaci, legitimaci KSČ, mimoto měl jsem peníze a několik fotografií rodných. Jinak jsem neměl nic. Protokol skončen po přečtení schválen a podepsán.

(Národní archiv, f. Státní soud Praha, 2 TS I. 2/52 – fond nezpracovaný)

Slovníček pojmů:

SNB: Sbor národní bezpečnosti. Policejní sbor, který vznikl v roce 1945 a existoval do roku 1991, kdy se transformoval do současné podoby Policie ČR.

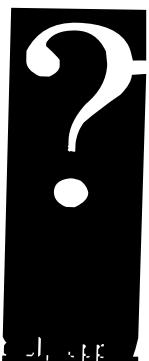
Stb: Státní bezpečnost (dnes se používá zkratka StB), část SNB, tajná státní policie s mimořádnými pravomocemi, která měla bojovat proti “vnitřnímu nepříteli” a sloužila jako hlavní nástroj kontroly společnosti ze strany komunistického režimu.

OBZ: Obranné zpravodajství. Rozvědka ministerstva obrany

MNO: Ministerstvo národní obrany

perlustrovat: Zjišťovat totožnost, ověřit, o koho se jedná.

Kčs: Koruna československá, zkratka, která se používala v letech 1945–1993.

Analyzujeme, interpretujeme:

- Kdo jsou aktéři tohoto příběhu? Jaké jsou jejich role v tomto příběhu?
- Co se stalo v prosinci na nádraží v Tachově?
- Jak se Hošek zachoval? Co to vypovídá o jeho postojích?
- Jak proběhl podle tohoto dokumentu útek Jana Hoška?
- Jak promyšlený byl útek podle tohoto dokumentu?